
Z dziejów Technikum Ekonomicznego i Zasadniczej Szkoły Handlowej w Płocku.

Notatki Płockie 11/4-38, 17-19

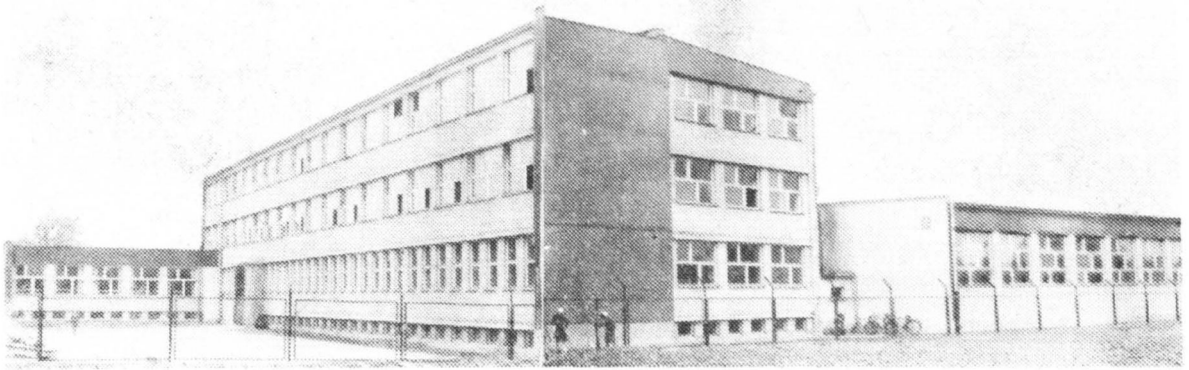

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z DZIEJÓW TECHNIKUM EKONOMICZNEGO I ZASADNICZEJ SZKOŁY HANDLOWEJ W PŁOCKU

Nowy budynek Technikum Ekonomicznego im. Ludwika Krzywickiego w Płocku

Obecne Technikum Ekonomiczne im. L. Krzywickiego i Zasadnicza Szkoła Handlowa w Płocku mają bogatą tradycję, a historia powstania i rozwoju szkoły sięga początkowych lat dwudziestego wieku.

W 1916 r. powstało w Płocku stowarzyszenie: „7-io klasowa Szkoła Średnia Żeńska”, które przejęło prywatne Gimnazjum im. Adama Mickiewicza od właścicielki tej szkoły Marii Gutkowskiej. Założycielami stowarzyszenia byli m. in.: Aleksander Majdecki — dyrektor Stowarzyszenia Rolniczego w Płocku, Henryk Pniowski — nauczyciel matematyki tegoż gimnazjum, Janina Bogdan — nauczycielka języka niemieckiego. Powyższe prywatne gimnazjum utrzymywało się z udziałów członków i z wpisowego pobieranego od uczniów.

W r. 1919, po odzyskaniu niepodległości, szkoła została upaństwowiona i zreorganizowana na Państwowe Seminarium Nauczycielskie Żeńskie im. Zofii Bukowieckiej w Płocku, którego dyrektorką była Julia Kisielewska, poprzednio pełniąca funkcję dyrektorki Prywatnego Żeńskiego Gimnazjum im. Adama Mickiewicza.

W r. 1920 powstał projekt zorganizowania z pozostałych klas gimnazjum średniej szkoły zawodowej.

We wrześniu 1921 r. została otwarta Państwowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa Żeńska im. Królowej Kingi w Płocku w budynku mieszczącym się przy ul. Kolegialnej nr 21 przekazanym później do użytku organizacji harcerskiej. Organizatorami nowopowstałej szkoły byli: dyrektor Julia Kisielewska, Maria Zaborowska — naczelniczka szkół zawodowych Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego, Maria Strassburger — przedstawicielka ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Dyrektorem szkoły mianowany został Zdzisław Pawłowski.

W szkole tej były następujące kierunki nauki: handlowy, ogrodniczy i bieliźniarski z

dwuletnim kursem nauki. Kurs nauki w kierunku handlowym trwał 4 lata dla uczniów po siedmiu klasach szkoły podstawowej i po czterech klasach gimnazjum, 3 lata — po pięciu klasach gimnazjum, 2 lata po sześciu klasach gimnazjum. Od 1922 r. dyrektorem Państwowej Szkoły Przemysłowo - Handlowej im. Królowej Kingi był Władysław Wróbel.

W latach 30-tych nastąpiła całkowita reorganizacja szkoły, w wyniku której wydział ogrodniczy przekształcony został na samodzielną szkołę ogrodniczą. Dyrektorką została dotychczasowa kierowniczką działu ogrodniczego — Adela Żurowska. Dział krawiecko-bieliźniarski został zlikwidowany. W r. szkolnym 1932/33 nastąpiło ważne wydarzenie w życiu szkoły — przejście przez Państwową Szkołę Przemysłowo - Handlową im. Królowej Kingi odrębnej, istniejącej dotychczas 3-letniej Szkoły Handlowej Męskiej Stowarzyszenia Kupców Polskich w Płocku, dyrektorem której początkowo był Laberszek, później Adam Nowiński (za którego kadencji nastąpiła właśnie powyższa fuzja szkół). Zewnętrznym objawem tej reorganizacji była zmiana nazwy na: Czteroletnia Państwowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa w Płocku.

Od r. 1936 w wyniku ogólnej reorganizacji szkolnictwa zawodowego w Polsce szkoła przyjęła z kolei nazwę: Państwowe Gimnazjum Kupieckie w Płocku z siedzibą przy ul. Misjonarskiej — obecnie B. Bieruta 22. Dyrektorem zreorganizowanej szkoły pozostał w dalszym ciągu Władysław Wróbel, dzięki zapobiegliwości którego i usilnym staraniom szkoła otrzymała własny budynek przy wspomnianej powyżej ulicy B. Bieruta, gdzie rozpoczęła działalność w r. szk. 1934/35. W budynku tym z różnymi zmianami przetrwała do r. 1963/64.

W latach 1936-39 szkoła bardzo się rozwinęła: została wyposażona w pracownie przedmiotowe, takie jak towaroznawcza, oth, techniki reklamy,

hałę maszyn z pełnym wyposażeniem, dobrze wyposażoną salę gimnastyczną, gabinet lekarski i dentystryczny. Na piękne i bogate wyposażenie szkoły szły środki z funduszy państwowych, a także składki komitetu rodzicielskiego. Szkoła tuż przed wojną kształciła około 200 uczniów.

Na podkreślenie zasługuje również aktywna działalność organizacji młodzieżowych, zwłaszcza zorganizowanej w spółdzielnię uczniowską „Praca”, której dochody przeznaczono m. in. na potrzeby młodzieżowe (wycieczki, dożywianie, imprezy itp.).

W czasie okupacji działalność szkoły została przerwana, gmach szkoły zajęły władze okupacyjne wojskowe (kasyno), majątek szkoły doszczętnie zniszczony, a wielu nauczycieli wysiedlono lub zabrano do obozów koncentracyjnych (np. Czesław Idźkiewicz — do obozu w Dachau), wielu znalazło się w oflagach, np. Roman Piórkowski, niektórzy znów zginęli w nieznanych okolicznościach.

Nowy okres dla życia szkoły rozpoczął się z chwilą wyzwolenia Płocka (21 stycznia 1945 r.). Już w pierwszych dniach wolności w szkole rozpoczęły się zajęcia szkolne. Pierwszą dyrektorką szkoły po wyzwoleniu była ob. Irena Grzegorzewska. Z ramienia nowej władzy ludowej na terenie Płocka organizacją szkolnictwa kierowała ob. Nowak-Churska, natomiast samą szkołę organizowała ob. Irena Grzegorzewska (niegdyś jej absolwentka-później dyrektorka). W pierwszych dniach do pracy nad organizowaniem zajęć szkolnych stanęli ob. Roman Piórkowski, ob. Wacława Nowakowska, ob. Janina Czerwińska, ob. Stefan Lępkowski, ob. Faustyn Piasek, ob. ob. Sabina i Henryka Chlebowskie, ob. Bronisława Galatowska, ob. Paweł Listek, ob. Gloksinowa, ob. Tadeusz Kowalewski (obecnie adwokat) oraz pracownicy administracyjni: Pelagia Gościcka — sekretarka szkoły, wieloletnia woźna (od 1921 r.) Stanisława Kalinowska. (Pracowniczką tą z narażeniem własnego życia przechowała dwa sztandary: szkolny i harcerski, które na specjalnej uroczystości przekazała organizacji harcerskiej).

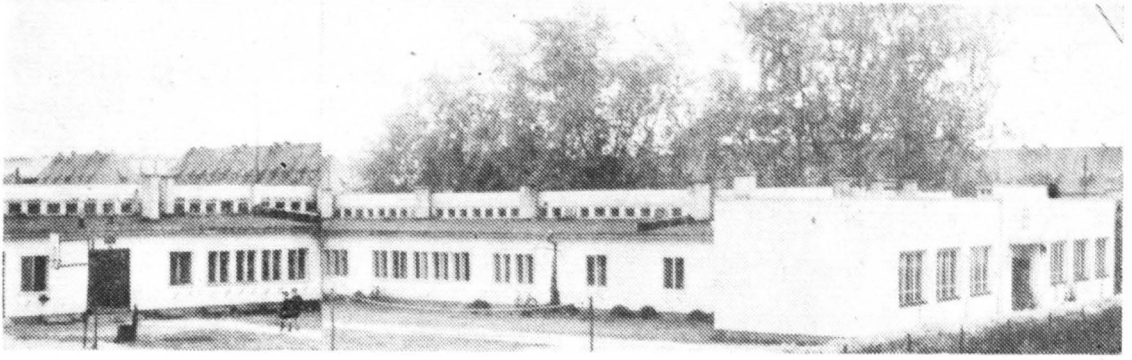
Pracę rozpoczęto od podstaw: oszklono i uporządkowano budynek, własnym sposobem wykonano niezbędne pomoce naukowe i rozpoczęto nauczanie według programów dotychczasowych. Owcześnie Rada Pedagogiczna przystąpiła do pracy z entuzjazmem i pełnym oddaniem, dokładając wszelkich starań, aby pierwszy rok szkolny po wyzwoleniu, rozpoczęty w bardzo trudnych warunkach był zrealizowany na bieżąco, lecz w skróconym czasie, bo od lutego do lipca. Pomimo tego rok szkolny został zakończony pomyślnie przy licznych napływie młodzieży.

W r. szk. 1945/46 czteroletnie Gimnazjum Handlowe i dwuletnie Liceum Handlowe kształciło łącznie około 500 osób (młodzieży i dorosłych) natomiast absolwentów było: 17 po 4-letnim Gimnazjum, 30 maturzystów po 2-letnim Li-

ceum Handlowym II stopnia, z których wielu po ukończeniu wyższych studiów obecnie zajmuje szereg różnych stanowisk w szkolnictwie, administracji państwowej i gospodarce narodowej. W r. szk. 1946/47 dyrekcja i rada pedagogiczna w dalszym ciągu organizuje normalną pracę dydaktyczno-wychowawczą oraz uzupełnia i kompletuje bazę materialną szkoły. Zajęcia większości klas odbywały się w budynku szkolnym przy ul. Misjonarskiej (obecnie B. Bieruta 22) niektóre zaś klasy i pracownie mieściły się w sąsiednim budynku przy ul. Padlewskiego Nr 2 w budynku szkoły ogrodniczej. W tym czasie komitet rodzicielski pod kilkuletnim przewodnictwem Karola Sekundy, człowieka niezwykle energicznego, o wyjątkowych umiejętnościach organizacyjnych — przyczynił się w bardzo dużym stopniu do rozwoju gospodarczego szkoły i stworzenia pełnych warunków dla wszechstronnego rozwoju młodzieży. Z roku na rok liczba absolwentów stopniowo wzrastała, przy czym szkoła przechodziła w dalszym ciągu różne fazy reorganizacji i częściowej rozbudowy, np. dobudowano dwie sale przeznaczone na pracownie.

Omawiany okres życia szkoły charakteryzuje się rozwojem kulturalnym młodzieży, organizowaniem wystaw różnorodnych prac uczniowskich, wieczorów dyskusyjnych i wystawianiem sztuk teatralnych na terenie Płocka i innych miast, a także udziałem w licznych pracach społecznych w mieście oraz w spółdzielniach produkcyjnych i pegeerach różnych miejscowości, łącznie z Ziemiąmi Odzyskanymi (np. kosaliańskie). W r. szk. 1949/50 nastąpiła zmiana na stanowisku kierowniczym szkoły — dyrektorem został Roman Piórkowski, a w latach 1950/51-1959/60 kierownictwo spoczywało w rękach wieloletniej nauczycielki — Izabeli Buzarowej. We wspomnianych powyżej latach nastąpiły bardzo poważne przemiany, w wyniku których szkoła przejęta przez resort Ministerstwa Rolnictwa przeszła w stan stopniowej likwidacji. Dzięki usilnym staraniom władz terenowych, społeczeństwa, dyrekcji, rady pedagogicznej i młodzieży oraz dzięki osobistym staraniom ówczesnego posła Ziemi Mazowieckiej mecenasa Tadeusza Gierzyńskiego, jak również Franciszka Dorobka (obecnie wiceprzewodniczącą PMRN), Adama Goszczyckiego (wiceprzewodniczącą PMRN) i innych życzliwych szkole działaczy społecznych, uchwałą władz centralnych reaktywowano dotychczasową szkołę przez Ministerstwo Oświaty jako 5-letnie Technikum Ekonomiczne. Obok 5-letniego Technikum Ekonomicznego otwartego w r. 1957/58 powołana została do życia 3-letnia Zasadnicza Szkoła Handlowa młodzieżowa o kierniku: sprzedawca.

W r. szk. 1960/61 nastąpiła kolejna zmiana na stanowisku dyrektorskim, które objął Stanisław Koskowski — dyrektor Technikum Ekonomicznego w Ciechanowie. Bardzo ważnym wydarzeniem na terenie szkoły w tym czasie

Stary budynek Technikum Ekonomicznego

było powołanie do życia Podstawowej Organizacji Partyjnej. Inicjatorami byli: Stanisław Koskowski, Zdzisław Gołębiowski (z-ca dyrektora) i Maria Wieczorkowska.

Rozwinięte życie szkolne nie mogło znaleźć zaspokojenia potrzeb i w dotychczasowych warunkach lokalowych, toteż zadaniem dyrekcji i rady pedagogicznej było usilne dążenie do uzyskania zgody i środków czynników miejscowych, władz wojewódzkich i centralnych na budowę nowego gmachu szkolnego zaspokajającego w pełni potrzeby stale rozrastającego się Technikum Ekonomicznego, Zasadniczej Szkoły Handlowej i Punktu Konsultacyjnego Technikum Ekonomicznego w Warszawie. Poczynione usilne starania znalazły życzliwe poparcie władz, w rezultacie czego w 1962 r. rozpoczęła się budowa nowego gmachu szkolnego przy ul. Wolnej Afryki nr 4, mieszczącego 15 sal lekcyjnych, 7 pracowni przedmiotowych, salę gimnastyczną, bibliotekę, świetlicę, stołówkę i pomieszczenia gospodarcze. Godnym pamięci jest niezwykle duży wkład pracy dyrektora St. Koskowskiego i Z. Gołębiowskiego (z-cy dyrektora) wniesiony przy budowie nowego gmachu szkolnego.

Doniosłą chwilą w życiu szkoły był dzień 22 listopada 1962 r. — wmurowanie aktu erekcyjnego budowy szkoły przez wiceministra Ministerstwa Oświaty mgr inż. Michała Godlewskiego.

Na podkreślenie w omawianym okresie zasługuje też wszechstronna działalność rady pedagogicznej nie tylko w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej, ale i w organizowaniu życia społeczno — kulturalnego i towarzyskiego, wykorzystując takie okazje, jak: święto pracy 1 Maja, Międzynarodowy Dzień Karty Nauczyciela, dekorację dyrektora szkoły Stanisława Koskowskiego Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Międzynarodowy Dzień Kobiet i inne.

Godna uwagi jest również aktywna działalność Komitetu Rodzicielskiego, służącego wydatną pomocą w zakresie potrzeb szkolnych pod przewodnictwem niestrudzonego Tadeusza Staferskiego.

Wielce oczekiwaną chwilą dla rady pedagogi-

cznej i młodzieży było przeprowadzenie się Technikum Ekonomicznego i Zasadniczej Szkoły Handlowej z dotychczasowego budynku mieszczącego się przy ulicy Bieruta nr 22 do nowego pięknego gmachu szkolnego przy ul. Wolnej Afryki 4. Nastąpiło to dnia 17 września 1964 r. Podstawowym zadaniem dyrekcji i rady pedagogicznej była usilna praca nad urządzeniem i wyposażeniem 7 pracowni przedmiotowych i poszczególnych klas, sali gimnastycznej, biblioteki, świetlicy oraz dokonanie wystroju estetycznego wnętrza szkoły. Podniesieniem rangi zespołu szkół ekonomicznych było nadanie zarządzeniem Ministerstwa Oświaty Technikum Ekonomicznemu patronatu im. Ludwika Krzywickiego, znanego w skali światowej socjologa i ekonomisty.

Obecny zespół szkół ekonomicznych obejmuje: Technikum Ekonomiczne im. L. Krzywickiego, Państwową Szkołę Ekonomiczną, Zasadniczą Szkołę Handlową, Technikum Ekonomiczne-wydział dla pracujących i Punkt Konsultacyjny Technikum Ekonomicznego Zaocznego w Otwocku. Łącznie naukę pobiera około 1500 osób pod kierownictwem dydaktyczno — wychowawczym dyrektora Stanisława Koskowskiego, z-cy dyrektora Stanisława Oleckiego oraz grona pedagogicznego: 28 nauczycieli stałych, oraz 21 nauczycieli tzw. dochodzących.

Owoce pracy dydaktyczno — wychowawczej są liczni absolwenci zajmujący różne stanowiska w życiu gospodarczym i społecznym kraju. Od r. 1945 szkoła wykształciła około 557 absolwentów, natomiast w b. roku szkolnym ukończy szkołę około 200 osób.

Wielkim przeżyciem dla młodzieży i rady pedagogicznej będzie zorganizowany w dniach 18 i 19 czerwca 1966 r. zjazd wychowanków szkół handlowych i ekonomicznych od r. 1921 do 1966 r. a także wręczenie młodzieży na tym zjeździe sztandaru szkoły ufundowanego przez Komitet Rodzicielski, słuchaczy Punktu Konsultacyjnego i zainteresowane zakłady pracy.

(Materiał zebrali i opracowali nauczyciele Technikum Ekonomicznego i Zasadniczej Szkoły Handlowej w Płocku)